

TÜRKİYEDE ÜST DÜZEY TAEKWONDO, KARATE VE KICK-BOKS SPORCULARININ BU SPOR BRANŞINA YÖNELMELERİNE TEŞVİK EDEN UNSURLAR, YAPMA NEDENLERİ VE GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ

Aykut ALİBAZ¹

Nevin GÜNDÜZ¹

Murat ŞENTUNA²

Geliş Tarihi:07.04.2006

Kabul Tarihi: 05.06.2006

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Türkiye'de üst düzey Taekwondo, Karate ve Kick-boks sporcularının bu spor branşına yönelmelerine teşvik eden unsurlar, bu branşı yapma nedenleri ve bu branşlardan geleceğe yönelik beklentilerinin belirlenmesidir.

Araştırmada kullanılan veriler anket yoluyla elde edilmiştir. Hazırlanan anketin Alfa güvenilirlik katsayısı $\alpha = 0.7349$ olarak hesaplanmıştır. Araştırmanın evrenini Türkiye de 2004-2005 sezonunda Türkiye şampiyonalarına katılan Taekwondo, Karate ve Kick-Boks sporcuları oluşturmaktadır. Örneklem gurubunu ise 2004-2005 sezonunda Türkiye şampiyonalarına katılan 40 Taekwondo, 29 Karate ve 31 Kick-Boks olmak üzere, lisanslı toplam 100 sporcu oluşturmuştur.

Anketten elde edilen veriler frekans ve yüzdelerle açıklanmış ve yorumlanmıştır. Ayrıca sporcuların cinsiyeti, spor yaşı, öğrenim durumu, millilik durumları iki ortalama arasındaki farkın anlamlılık testi (independent sample T test) ile anket sorularının tümü karşılaştırılmıştır ($p < 0,05$).

Araştırmanın sonucunda Türkiye'de üst düzeyde Taekwondo, Karate ve Kick-Boks sporcularının ilgili spor branşına başlamalarında antrenör ve ailenin yüksek düzeyde etkisinin olduğu belirlenmiştir.

Ayrıca Türkiye'de Taekwondo, Karate ve Kick-boks sporuyla uğraşma nedeni olarak yaptıkları spor branşını sevmek ve başarı kazanmaktan haz duymanın etkili olduğu saptanmıştır. Öte yandan sporcuların, ilgili spor branşlarını devam ettirmek suretiyle milli takıma seçilmek milli olmak, ve sağlıklı bir yaşam sürdürebilmek beklentilerinde oldukları belirlenmiştir. Araştırmada ayrıca sporcuların kişisel özellikleriyle tüm anket sorularının karşılaştırılmasında anlamlı farklar çıkmıştır ($p < 0,05$).

Anahtar Kelimeler: Taekwondo, karate, kick-boks, teşvik, beklenti.

MOTIVES THAT PROMPT ADVANCED TAEKWONDO, KARATE AND KICK-BOX SPORTSMEN TO PREFER THESE SPORTS BRANCHES, REASONS TO BE ACTIVE IN THESE BRANCHES AND THEIR EXPECTATIONS FOR THE FUTURE

ABSTRACT

The purpose of this research is to undercover the motives that prompt advanced taekwondo, karate and kick-box sportsmen to prefer these sports branches, reasons to be active in these branches and their expectations for the future. Data used in this research is collected through survey questions, which are constituted in the light of expert opinions with $\alpha = 0.7349$ confidence ratio. This research especially focuses on the sportsmen that attended taekwondo, karate and kick-box competitions in Turkey in 2004-2005 seasons. Sample group, on the other hand, consists of 40 taekwondo, 29 karate and 31 kick-box sportsmen which makes 100 sportsmen in total.

Data acquired from the survey are explained and commented through frequencies and percentages. Additionally, sportsmen's gender, age, years of education and status of being selected for national team or not were compared with all the questions in the survey by using independent sample T test ($p < 0.05$).

¹ Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

² T.C.Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü

Results of this research prove that family and coaches are highly influential in sports branch selection while, mass media showed a slight effect on these decisions.

Moreover, reasons to be active in taekwondo, karate and kick-box are determined as the like for mentioned sport branches and pride of being successful in those fields. On the other hand, having a good career in those branches, being accepted to national team and having a healthy life are also influential expectations in decision making ($p < 0,05$).

Key Words: Taekwondo, karate, kick-box, motives, expectations.

GİRİŞ VE AMAÇ

"Spor, ferdin tabii çevresini beşeri çevre haline çevirirken elde ettiği kabiliyetleri geliştiren, belirli kurallar altında araçlı veya araçsız, ferdi veya toplu olarak boş zaman faaliyeti kapsamı içinde veya tam zamanını alacak şekilde meslekleştirerek yaptığı, sosyalleştirici, toplumda bütünleştirici, ruh ve fiziği geliştiren, rekabetçi, dayanışmacı ve kültürel bir olgudur" (1).

Spor, insan hayatı açısından son derece önemlidir. İnsanlar sporu farklı amaçlarla yapar. Bu amaçlardan önemli olanlar arasında; fiziksel direnci artırmak, daha iyi serbest zaman faaliyeti geçirmek ve meslek sahibi olmak için sayılabilir. Bu amaçları gerçekleştirmek isteyen bireyler kendi özelliklerine uygun bir spor branşını seçerler (2).

Taekwondo, Karate ve Kick-Boks branşlarının da dahil olduğu uzak doğu sporlarının amacı, dövüş ve savunma sanatlarının eğitimini almak, ruhu iyi yönde yetiştirmek ve bedeni disiplin altına almaktır. Bu spor branşları, bir tahtayı, tuğlayı kırmak veya sıkılmış bir yumruk ve eğitilmiş bir ayakla düşmanı öldürmek ve mükemmel bir savunma sanatı öğrenmek değildir (3).

Bireyin spora yönelmesinde etki eden unsurların başında sosyal çevrenin spora yönelmedeki etkisi gelmektedir. Spora yönelme, başlama ve devam ettirme sosyal çevreden yoğun biçimde etkilenmektedir. Sosyal çevre içerisinde en büyük payı ailenin alması beklenmektedir. Çünkü; Aile çocukluk, ergenlik, hatta gençlik yılları içinde bireyin kişiliği üzerinde en etkin çevredir (4).

Bireyin spora yönelmesinde etki eden bir diğer unsur ise; aile dışı yakın çevre ile olan ilişkilerin biçimi ve yapısıdır. Bu yakın çevre unsurları içerisinde, arkadaş guruplarının da olması arkadaşlar arasında bir statü elde edilmesi spora yönelmede etkin unsurlardandır (4).

Sporcuların sporla uğraşma nedenleri; Özellikle amatör sporlarda, yaptıkları branşı sevmek ve elde ettikleri başarılarından haz almak gibi içsel faktörlerle ifade edilmektedir.

Sporcuların geleceğe yönelik beklentileri yapılan spor branşına göre farklılık göstermekle birlikte; elit sporcu olmak, milli takıma seçilmek veya milli takımdaki görevine devam etmek, çok para kazanmak ve düzenli gelir elde etmek, statü kazanmak ve kazanılan sosyal statüyü de spor alanı dışında kullanmak istemektedirler (4).

Bu araştırmanın amacı Türkiye de üst düzey Taekwondo, Karate ve Kick-Boks sporuyla uğraşan bayan ve erkek sporcuların; Bu spor branşına yönelmelerine teşvik eden unsurlar, bu branşı yapma nedenleri ve bu branşlardan geleceğe yönelik beklentilerinin saptanmasıdır.

MATERYAL VE YÖNTEM

Evren Örneklem

Araştırmanın evrenini Türkiye de 2004-2005 sezonunda Türkiye şampiyonalarına katılan Taekwondo, Karate ve Kick-Boks sporcuları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem gurubunu ise 2004-2005 sezonunda Türkiye şampiyonalarına katılan 40 Taekwondo, 29 Karate ve 31 Kick-Boks olmak üzere, lisanslı toplam 100 bayan ve erkek sporcu oluşturmıştır.

Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak Türkiye de Taekwondo, Karate ve Kick-Boks sporcularının bu spor branşına yönelmelerine teşvik eden unsurlar, bu branşı yapma nedenleri ve bu branşlardan geleceğe yönelik beklentilerinin saptanmasına yönelik beş ölçekli (hiç, az, orta, fazla, çok fazla .) Likert tipi anket uygulanmıştır. Anket üç bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde;

Araştırmaya katılan sporcuların yaş, cinsiyet, kulüp, spor yaşı öğrenim durumu, millilik durumunun yer aldığı kişisel bilgiler yer almaktadır, ikinci bölümünde; Taekwondo, Karate ve Kick-Boks sporuna teşvik eden unsurlar, Bu branşı yapma nedenleri sporcular tarafından etkililik dercesine göre belirtilmiştir, üçüncü bölümde ise; sporcuların Taekwondo, Karate ve Kick-Boks sporundan beklentilerine ilişkin görüşleri, sporcular tarafından etkililik dercesine göre belirtilmiştir.

ALİBAZ, A., GÜNDÜZ, N., ŞENTUNA, M., “Türkiyede Üst Düzey Taekwondo, Karate ve Kick-Boks Sporcularının Bu Spor Branşına Yönelmelerine Teşvik Eden Unsurlar, Yapma Nedenleri ve Geleceğe Yönelik Beklentileri”

Araştırmada kullanılan anket formu önce benzer araştırma örneklerinden yararlanılarak taslak form haline getirilmiş daha sonra uzman beden eğitimi öğretmeni, antrenör ve sporcuların görüşleri alınarak anket formuna son şekli verilmiştir. Anketin güvenilirlik hesaplaması yapılmış ve güvenilirlik katsayısı $\alpha = 0.7349$ bulunmuştur.

İstatiksel Analiz

Anketlerin uygulanması sonucu elde edilen verilerin analizi SPSS paket programı ile değerlendirilmeye alınmıştır. Anketin güvenilirlik analizi Reliability Analysis yöntemi ile yapılmıştır ($\alpha = 0,7349$).

Verilerin çözümlenmesinde kişisel bilgi değişkenleri (yaş, cinsiyet, spor yaşı, öğrenim durumu, millilik durumu) frekans ve yüzde dağılımları bulunarak tanımlayıcı istatistikler yapılmıştır.

Anketin ikinci bölümünde Taekwondo, Karate ve Kick-boks sporuna yönelmede teşvik eden unsurların, uğraşma nedenlerinin ve yaptıkları spordan beklentilerine ilişkin görüşlerinin yer aldığı soruların aritmetik ortalama (X) ve standart sapma (SS) değerleri bulunmuştur.

Ayrıca sporcuların cinsiyet, spor yaşı, öğrenim durumu ve millilik durumları, iki ortalama arasındaki farkın anlamlılık testi (independent sample T test) ile anket sorularının tümü karşılaştırılmıştır ($p < 0.05$).

BULGULAR

TABLO-1: Taekwondo, Kick-Boks ve Karate Sporcularının Yaş Ortalamaları

Yaş											
Taekwondo			Kick-boks			Karate			Toplam		
N	X	ss	N	X	ss	N	X	ss	N	X	ss
40	22.88	4.73	31	19.74	2.65	29	14.90	3.42	100	19.5	5.005.00

TABLO-2: Taekwondo Kick-Boks ve Karate Sporcularının Cinsiyete Göre Dağılımları

Cinsiyet	Taekwondo		Kick-Boks		Karate		TOPLAM	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Erkek	21	52.5	13	41.9	14	48.3	48	48.0
Bayan	19	47.5	18	58.1	15	51.7	52	52.0

TABLO-3: Taekwondo Kick-Boks ve Karate Sporcularının Spor Yaşı Dağılımları

Spor Yaşı	Taekwondo		Kick-boks		Karate		TOPLAM	
	f	%	f	%	f	%	f	%
0-3 yıl	0	0.0	5	16.1	9	31.0	14	14.0
4-6 yıl	8	20.0	12	38.7	6	20.7	26	26.0
7-9 yıl	17	42.5	9	29.0	8	27.6	34	34.0
10+ yıl	15	37.5	5	16.1	6	20.7	26	26.0

TABLO-4: Taekwondo, Kick-Boks ve Karate Sporcularının Öğrenim Durumu Dağılımları

Öğrenim durumu	Taekwondo		Kick-Boks		Karate		TOPLAM	
	f	%	f	%	f	%	f	%
İlköğretim	1	2.5	2	6.5	11	35.5	14	14.0
Ortaöğretim	11	27.5	15	48.8	12	38.7	39	39.0
Ön lisans	6	15.0	4	12.9	1	3.2	11	11.0
Lisans	20	50.0	9	29.0	5	16.1	34	34.0
Yüksek lisans	1	2.5	1	3.2	0	0.0	1	1.0
Doktora	1	2.5	0	0.0	0	0.0	1	1.0

TABLO-5: Taekwondo, Kick-Boks ve Karate Sporcularının Milli Olma Durumu Dağılımları

Milli Olma durumu	Taekwondo		Kick-Boks		Karate		TOPLAM	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet	20	50.0	12	38.7	10	34.5	42	42.0
Hayır	20	50.0	19	61.3	19	65.5	58	58.0

TABLO-6: Sporcuları Taekwondo, Kick-Boks ve Karate Sporuna Yönelmesine Teşvik Eden Unsurlara İlişkin Görüşlerin Dağılımları

Taekwondo												
Soru	Hiç		Az		Orta		Fazla		Çok Fazla		X	ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1	7	17.5	2	5.0	11	27.5	7	17.5	13	32.5	3.43	1.45
2	7	17.5	10	25.0	9	22.5	9	22.5	5	12.5	2.88	1.30
3	18	45.0	7	17.5	6	15.0	5	12.5	4	10.0	2.25	1.41
4	18	45.0	6	15.0	5	12.5	5	15.0	5	12.5	2.35	1.49
5	10	25.0	10	25.0	6	15.0	7	17.5	7	17.5	2.78	1.46
6	8	20.0	3	7.5	7	17.5	10	25.0	12	30.0	3.38	1.50
Kick-Boks												
Soru	Hiç		Az		Orta		Fazla		Çok Fazla		X	ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1	8	25.8	2	6.5	4	12.9	8	25.8	9	29.0	3.26	1.59
2	2	6.5	4	12.9	10	32.3	13	41.9	2	6.5	3.29	1.01
3	10	32.3	5	16.1	2	6.5	5	16.1	9	29.0	2.94	1.69
4	14	45.2	4	12.9	9	29.0	2	6.5	2	6.5	2.16	1.27
5	8	25.8	7	22.6	11	35.5	4	12.9	1	3.2	2.45	1.12
6	3	9.7	3	7.5	9	29.0	9	29.0	7	22.6	3.45	1.23
Karate												
Soru	Hiç		Az		Orta		Fazla		Çok Fazla		X	ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1	0	0.0	0	0.0	7	24.1	5	17.2	17	58.6	4.34	0.86
2	6	20.7	7	24.1	8	27.6	7	24.1	1	3.4	2.66	1.17
3	6	19.4	6	19.4	4	13.8	5	17.2	8	27.6	3.10	1.54
4	6	20.7	7	24.1	7	24.1	7	24.1	2	6.9	2.72	1.25
5	4	13.8	4	13.8	5	17.2	9	31.0	7	24.1	3.38	1.37
6	1	3.4	0	0.0	4	13.8	4	13.8	20	69.0	4.45	0.99
TOPLAM												
Soru	Hiç		Az		Orta		Fazla		Çok Fazla		X	ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1	15	15.0	4	4.0	22	22.0	20	20.0	39	39.0	3.64	1.41
2	15	15.0	21	21.0	27	27.0	29	29.0	8	8.0	2.94	1.19
3	34	34.0	18	18.0	12	12.0	15	15.0	21	21.0	2.71	1.57
4	38	38.0	17	17.0	21	21.0	15	15.0	9	9.0	2.40	1.36
5	22	22.0	21	21.0	22	22.0	20	20.0	15	15.0	2.85	1.37
6	12	12.0	6	6.0	20	20.0	23	23.0	39	39.0	3.71	1.35

Tablo 6 için sorular

1.Ailenizin spora yönelmenizdeki etkisi
2.Arkadaş grubunun spora yönelmenizdeki etkisi
3.Beden Eğitimi öğretmenin spora yönelmenizdeki etkisi
4.Yazılı basının spora yönelmenizdeki etkisi
5.Televizyon programlarının spora yönelmenizdeki etkisi
6.Antrenörün spora yönelmenizdeki etkisi

Araştırmaya katılan Taekwondo sporcularının, spor branşına yönelmesine teşvik eden en önemli unsur "Aile" olduğu tespit edilirken, Kick-Boks branşında "Antrenör", Karate'de ise yine "Ailenin etkisi" olduğu tespit edilmiştir.

TABLO-7: Sporcuların Taekwondo, Kick-Boks ve Karate Sporü İle Uğraşma Nedenlerine İlişkin Görüşlerin Dağılımları

Taekwondo												
Soru	Hiç		Az		Orta		Fazla		Çok Fazla		X	ss
	f	%	f	%	F	%	f	%	f	%		
1	0	0.0	1	2.5	5	12.5	5	12.5	29	72.5	4.55	0.81
2	10	25.0	8	20.0	7	17.5	14	35.0	1	2.5	2.70	1.26
3	4	10.0	3	7.5	21	52.5	6	15.0	6	15.0	3.18	1.11
4	4	10.0	10	25.0	10	25.0	4	10.0	12	30.0	3.25	1.39
5	8	20.0	10	25.0	15	37.5	4	10.0	3	7.5	2.60	1.15
6	0	0.0	5	12.5	4	10.0	11	27.5	20	50.0	4.15	1.05
7	0	0.0	8	20.0	16	40.0	8	20.0	8	20.0	3.40	1.03
Kick-Boks												
Soru	Hiç		Az		Orta		Fazla		Çok Fazla		X	ss
	f	%	f	%	F	%	f	%	f	%		
1	0	0.0	1	3.2	7	22.6	5	16.1	18	58.1	4.29	0.94
2	11	35.5	3	9.7	6	19.4	11	35.5	0	0.0	2.55	1.31
3	2	6.5	6	19.4	12	38.	9	29.0	2	6.5	3.10	1.01
4	3	9.7	5	16.1	8	25.8	3	9.7	12	38.7	3.52	1.41
5	8	25.8	10	32.3	6	19.4	4	12.9	3	9.7	2.48	1.29
6	1	3.2	0	0.0	6	19.4	8	25.8	16	51.6	4.23	0.99
7	5	16.1	6	19.4	4	12.9	7	22.6	9	29.0	3.29	1.49
Karate												
Soru	Hiç		Az		Orta		Fazla		Çok Fazla		X	ss
	f	%	f	%	F	%	f	%	f	%		
1	0	0.0	1	3.4	0	0.0	7	24.1	21	72.4	4.66	0.67
2	3	10.3	1	3.4	11	37.9	8	27.6	6	20.7	3.45	1.18
3	0	0.0	2	6.9	5	17.2	12	41.4	10	34.5	4.03	0.91
4	1	3.4	6	20.7	5	17.2	11	35.5	6	20.7	3.52	1.15
5	3	9.7	2	6.9	9	31.0	6	20.7	9	31.0	3.55	1.30
6	2	6.9	1	3.4	1	3.4	5	17.2	20	69.0	4.38	1.18
7	0	0.0	2	6.9	2	6.9	12	41.4	13	44.8	4.24	0.87
TOPLAM												
Soru	Hiç		Az		Orta		Fazla		Çok Fazla		X	ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1	0	0.0	3	3.0	12	12.0	17	17.0	68	68.0	4.50	0.82
2	24	24.0	12	12.0	24	24.0	33	33.0	7	7.0	2.87	1.30
3	6	6.0	11	11.0	38	38.0	27	27.0	18	18.0	3.40	1.09
4	8	8.0	21	21.0	23	23.0	18	18.0	30	30.0	3.41	1.32
5	19	19.0	22	22.0	30	30.0	14	14.0	15	15.0	2.84	1.30
6	3	3.0	6	6.0	11	11.0	24	24.0	56	56.0	4.24	1.06
7	5	5.0	16	16.0	22	22.0	27	27.0	30	30.0	3.61	1.21

Tablo 7 için sorular
1.Taekwondo, Karate, Kick-boks sporunu sevmek
2.Stresle başa çıkabilmek
3.Boş zamanları olumlu değerlendirmek
4.İyi bir fiziki görünüme sahip olmak
5.Kolayca bir arkadaş gurubuna katılmak
6.Başarı kazanmaktan haz almak
7.Sporun faydalarından haberdar olmak

Araştırmaya katılan sporcuların tümü, bu spor branşları ile uğraşma nedeni olarak “Taekwondo, Kick-Boks ve Karate sporunu sevmek” olduğunu belirtmişlerdir.

TABLO 8: Taekwondo, Kick Boks ve Karate Sporcularının Geleceğe Yönelik Beklentilerine İlişkin Görüşlerin Dağılımları

Taekwondo												
Soru	Hiç		Az		Orta		Fazla		Çok Fazla		X	ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1	3	7.5	1	2.5	9	22.5	10	25.0	17	42.5	3.93	1.21
2	0	0.0	3	7.5	5	12.5	14	35.0	18	45.0	4.18	0.93
3	2	5.0	7	17.5	12	30.0	13	32.5	6	15.0	3.35	1.10
4	9	22.5	5	12.5	8	20.0	10	25.0	8	20.0	3.08	1.46
5	1	2.5	8	20.0	10	25.0	7	17.5	14	35.0	3.63	1.23
6	16	40.0	3	7.5	10	25.0	4	10.0	7	17.5	2.58	1.53
7	11	27.5	5	12.5	5	12.5	7	17.5	12	30.0	3.10	1.63
8	16	40.0	3	7.5	7	17.5	6	15.0	8	20.0	2.68	1.61
9	3	7.5	5	12.5	2	5.0	6	15.0	24	60.0	4.08	1.37
Kick-Boks												
Soru	Hiç		Az		Orta		Fazla		Çok Fazla		X	ss
	f	%	f	%	F	%	f	%	f	%		
1	2	8.3	1	4.2	6	25.0	8	33.3	7	29.2	3.71	1.20
2	2	8.3	1	4.2	4	16.7	8	33.3	9	37.5	3.88	1.23
3	3	12.5	4	16.7	3	12.5	6	25.0	8	33.3	3.50	1.44
4	3	12.5	4	16.7	2	8.3	4	16.7	11	45.8	3.67	1.52
5	1	4.2	4	16.7	6	25.0	8	33.3	5	20.8	3.50	1.14
6	7	29.2	1	4.2	5	20.8	4	16.7	7	29.2	3.13	1.62
7	5	20.8	1	4.2	1	4.2	8	33.3	9	37.5	3.63	1.56
8	5	20.8	4	16.7		29.2	2	8.3	6	25.0	3.00	1.47
9	1	4.2	2	8.3	1	4.2	2	8.3	18	75.0	4.42	1.18
Karate												
Soru	Hiç		Az		Orta		Fazla		Çok Fazla		X	ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1	0	0.0	1	3.4	2	6.9	9	31.0	17	58.6	4.45	0.78
2	1	3.4	4	13.8	6	20.7	10	34.5	8	26.6	3.69	1.14
3	3	10.3	3	10.3	4	13.8	5	17.2	14	48.3	3.83	1.42
4	4	13.8	0	0.0	3	10.3	9	31.0	13	44.8	3.93	1.36
5	1	3.4	1	3.4	4	13.8	6	20.7	17	58.6	4.28	1.07
6	2	6.9	1	3.4	8	27.6	6	20.7	12	41.4	3.86	1.22
7	3	10.3	1	3.4	2	6.9	11	37.9	12	41.4	3.97	1.27
8	4	13.8	3	10.3	5	17.2	5	17.2	12	41.4	3.62	1.47
9	1	3.4	1	3.4	0	0.0	1	3.4	26	89.7	4.72	0.92
TOPLAM												
Soru	Hiç		Az		Orta		Fazla		Çok Fazla		X	ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1	5	5.0	3	3.0	19	19.0	27	27.0	46	46.0	4.06	1.10
2	3	3.0	9	9.0	15	15.0	35	35.0	38	38.0	3.96	1.08
3	8	8.0	15	15.0	19	19.0	27	27.0	31	31.0	3.58	1.28
4	17	17.0	10	10.0	13	13.0	25	25.0	35	35.0	3.51	1.48
5	4	4.0	13	13.0	22	22.0	22	22.0	39	39.0	3.79	1.20
6	26	26.0	6	6.0	25	25.0	16	16.0	27	27.0	3.12	1.53
7	20	20.0	8	8.0	8	8.0	27	27.0	37	37.0	3.53	1.54
8	27	27.0	10	10.0	21	21.0	15	15.0	27	27.0	3.05	1.55
9	5	5.0	8	8.0	3	3.0	9	9.0	75	75.0	4.41	1.18

Tablo 8 için sorular

- 1.Sağlıklı bir yaşam sürdürebilmek
- 2.Maddi kazanç sağlamak
- 3.Yaşadığım sosyal çevrede Sporcu kimliğimle tanınarak popüler olmak
- 4.Üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor Yükseköğretimlerinde eğitim görmek
- 5.Antrenör olmak
- 6.Hakem olmak
- 7.Beden eğitimi öğretmeni olmak
- 8.Basın ve medya yoluyla popüler olmak
- 9.Milli takıma seçilmek, milli olmak

ALİBAZ, A., GÜNDÜZ, N., ŞENTUNA, M., “Türkiyede Üst Düzey Taekwondo, Karate ve Kick-Boks Sporcularının Bu Spor Branşına Yönelmelerine Teşvik Eden Unsurlar, Yapma Nedenleri ve Geleceğe Yönelik Beklentileri”

Araştırmaya katılan Taekwondo sporcularının, geleceğe yönelik en önemli beklentilerine ilişkin görüşleri “maddi kazanç sağlamak” olduğu tespit edilirken, Kick-Boks branşında “milli olmak, milli takıma seçilmek”, Karate ‘de ise yine “maddi kazanç sağlamak olduğu tespit edilmiştir.

Tablo.9: Cinsiyet ve Millilik Durumuna Göre Spora Teşvik, Yapma Nedeni ve Beklentilerin Karşılaştırılması (T testi)

SORULAR		CİNSİYET						MİLLİLİK					
		ERKEK		KADIN		t	P	MİLLİ		MİLLİ DEĞİL		t	P
		X	ss	X	ss			X	ss	X	ss		
Teşvik	Ailenizin spora yönelmenizdeki etkisi	3.67	1.29	3.62	1.54	0.180	0,109	3.63	1.41	3.65	1.43	0.074	0,983
	Arkadaş grubunun spora yönelmenizdeki etkisi	2.85	1.11	3.02	1.28	0.688	0,479	2.72	1.12	3.11	1.23	1.603	0,456
	Beden Eğitimi öğretmenin spora yönelmenizdeki etkisi	2.79	1.50	2.63	1.65	0.497	0,109	2.53	1.47	2.84	1.65	0.967	0,140
	Yazılı basın spora yönelmenizdeki etkisi	2.67	1.42	2.15	1.27	1.904	0,257	2.51	1.44	2.32	1.31	0.709	0,352
	Televizyon programlarının spora yönelmenizdeki etkisi	2.92	1.41	2.79	1.35	0.465	0,525	3.09	1.34	2.67	1.38	1.548	0,658
	Antrenörün spora yönelmenizdeki etkisi	3.75	1.30	3.67	1.42	0.282	0,218	3.37	1.54	3.96	1.15	2.203	0,003
Yapma nedeni	Taekwondo, Karate, Kick-boks sporunu sevmek	4.35	0.93	4.63	0.69	1.720	0,002	4.28	0.93	4.67	0.69	2.387	0,002
	Stresle başa çıkabilmek	3.04	1.22	2.71	1.36	1.273	0,190	2.95	1.31	2.81	1.30	0.556	0,838
	Boş zamanları olumlu değerlendirmek	3.44	0.90	3.37	1.25	0.329	0,024	3.44	1.10	3.37	1.10	0.332	0,873
	İyi bir fiziki görünüme sahip olmak	3.56	1.34	3.27	1.32	1.106	0,618	3.49	1.37	3.35	1.30	0.511	0,656
	Kolayca bir arkadaş gurubuna katılmak	2.92	1.23	2.77	1.38	0.561	0,280	2.84	1.40	2.84	1.25	0.018	0,501
	Başarı kazanmaktan haz almak	4.00	1.11	4.46	0.98	2.208	0,259	4.51	0.80	4.04	1.19	2.261	0,052
	Sporun faydalarından haberdar olmak	3.35	1.14	3.85	1.24	2.058	0,615	3.72	1.22	3.53	1.21	0.792	0,821
Beklenti	Sağlıklı bir yaşam sürdürebilmek	4.06	1.21	4.06	1.02	0.022	0,311	3.79	1.25	4.26	0.95	2.148	0,070
	Maddi kazanç sağlamak	4.15	0.90	3.79	1.21	1.665	0,037	4.49	0.67	3.56	1.17	4.667	0,000
	Yaşadığım sosyal çevrede Sporcu kimliğimle tanınarak popüler olmak	3.92	1.07	3.27	1.40	2.581	0,005	3.72	1.12	3.47	1.40	0.950	0,012
	Üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında eğitim görmek	3.58	1.20	3.46	1.73	0.406	0,00	3.65	1.33	3.42	1.61	0.761	0,035
	Antrenör olmak	3.63	1.18	3.94	1.23	1.317	0,798	3.58	1.61	3.95	1.23	1.509	0,514
	Hakem olmak	3.06	1.62	3.21	1.54	0.472	0,903	2.88	1.68	3.33	1.47	1.425	0,372
	Beden eğitimi öğretmeni olmak	3.60	1.44	3.46	1.64	0.461	0,118	3.53	1.49	3.53	1.59	0.027	0,487
	Basın ve medya yoluyla popüler olmak	3.29	1.64	2.90	1.62	1.189	0,714	3.42	1.65	2.84	1.59	1.766	0,803
	Milli takıma seçilmek, milli olmak	4.13	1.61	4.77	0.73	2.615	0,000	4.53	1.33	4.40	1.22	0.512	0,812

p<0,005 , p<0,001

- Spor yapmaya teşvik eden unsurlar arasında, antrenörün spora yönelmenizdeki etkisi seçeneğine verilen cevaplar arasında milli olma durumuna göre anlamlı fark bulunmuştur (p<0,005). Milli olmayan sporcular yaptıkları spora teşvik eden unsur olarak antrenörlerinin kendilerini etkilediğini belirtmektedirler. (T,0.05-98=0.003).
- Spor yapma nedenleri arasında, taekwondo, karate, kick-boks sporunu sevmek seçeneğine verilen cevaplar arasında cinsiyetler arası anlamlı fark bulunmuştur (p<0,005). Bayan sporcular spor yapma nedenleri olarak yaptıkları spor branşını daha çok sevdiklerini belirtmektedirler. (T,0.05-98=0.002).

- Spor yapma nedenleri arasında, boş zamanları olumlu değerlendirmek seçeneğine verilen cevaplar arasında cinsiyetler arası anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,005$). Erkek sporcular spor yapma nedenleri olarak boş zamanlarını olumlu değerlendirdiklerini belirtmektedirler. ($T,0.05-98=0.024$).
- Spor yapma nedenleri arasında, taekwondo, karate, kick-boks sporunu sevmek seçeneğine verilen cevaplar arasında milli olma durumuna göre anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,005$). Milli olmayan sporcular spor yapma nedenleri olarak yaptıkları spor branşını daha çok sevdiğini belirtmektedirler. ($T,0.05-98=0.002$).
- Yapılan spordan beklentiler arasında, maddi kazanç sağlamak seçeneğine verilen cevaplar arasında cinsiyetler arası anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,005$). Erkek sporcular spordan beklentileri arasında maddi kazanç sağlamak olduğunu belirtmektedirler. ($T,0.05-98=0.037$).
- Yapılan spordan beklentiler arasında, yaşadığım sosyal çevrede sporcu kimliğimle tanınarak popüler olmak seçeneğine verilen cevaplar arasında cinsiyetler arası anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,005$). Erkek sporcular spordan beklentileri arasında sosyal çevrelerinde sporcu kimlikleri ile tanınarak popüler olmanın önemli olduğunu belirtmektedirler. ($T,0.05-98=0.005$).
- Yapılan spordan beklentiler arasında, üniversitelerin beden eğitimi ve spor yüksekokullarında eğitim görmek seçeneğine verilen cevaplar arasında cinsiyetler arası anlamlı fark ($p<0,001$) bulunmuştur. Erkek sporcular spordan beklentileri arasında üniversitelerin beden eğitimi ve spor yüksekokullarında eğitim görmeyen kendileri için önemli olduğunu belirtmektedirler. ($T,0.05-98=0.000$).
- Yapılan spordan beklentiler arasında, milli takıma seçilmek, milli olmak seçeneğine verilen cevaplar arasında cinsiyetler arası anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,001$). Bayan sporcular spordan beklentileri arasında milli takıma seçilerek milli olmanın kendileri için önemli olduğunu belirtmektedirler. ($T,0.05-98=0.000$).
- Yapılan spordan beklentiler arasında, maddi kazanç sağlamak seçeneğine verilen cevaplar arasında milli olma durumuna göre anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,001$). Milli olan sporcular spordan beklentileri arasında maddi kazanç sağlamanın kendileri için önemli olduğunu belirtmektedirler ($T,0.05-98=0.000$).
- Yapılan spordan beklentiler arasında, yaşadığım sosyal çevrede sporcu kimliğimle tanınarak popüler olmak seçeneğine verilen cevaplar arasında milli olma durumuna göre anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,005$). Milli olan sporcular spordan beklentileri arasında çevrelerinde tanınarak popüler olmanın kendileri için önemli olduğunu belirtmektedirler. ($T,0.05-98=0.012$).
- Yapılan spordan beklentiler arasında, üniversitelerin beden eğitimi ve spor yüksekokullarında eğitim görmek seçeneğine verilen cevaplar arasında milli olma durumuna göre anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,005$). Milli olan sporcular spordan beklentileri arasında beden eğitimi ve spor yüksekokullarında eğitim görmeyen kendileri için önemli olduğunu belirtmektedirler. ($T,0.05-98=0.035$).

Tablo.10: Spor Yaşına Göre Spora Teşvik, Yapma Nedeni ve Beklentilerin Karşılaştırılması (T testi)

	0-3 yıl		4-6 yıl		7-9 yıl		10+ yıl		t	df	P
	X	ss	X	ss	X	ss	X	ss			
Yazılı basının spora yönelmenizdeki etkisi	1,64	0,84	2,73	1,64	2,09	1,24	2,88	1,21	-2,316	46	0,001
İyi bir fiziki görünüme sahip olmak	2,79	1,12	3,50	1,48	3,47	1,38	3,58	1,17	-1,578	46	0,033
Başarı kazanmaktan haz almak	4,71	0,47	3,85	1,16	4,21	1,04	4,42	1,14	2,682	46	0,002
Maddi kazanç sağlamak	3,79	1,19	4,38	0,70	3,88	1,20	3,73	1,12	-2,016	46	0,012
Üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında eğitim görmek	2,71	1,73	3,27	1,28	3,76	1,50	3,88	1,42	-1,154	46	0,043
Milli takıma seçilmek, milli olmak	4,71	0,47	3,73	1,56	4,74	1,26	4,69	0,97	2,287	46	0,001

$p<0,005$, $p<0,001$

- Spor yapmaya teşvik eden unsurlar arasında, yazılı basının spora yönelmenizdeki etkisi seçeneğine verilen cevaplar arasında spor yaşına göre anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,001$) ($T,0.05-46=0.001$). 10 yıl ve üstünde spor yaşına sahip sporcular yaptıkları spora teşvik eden unsur olarak yazılı basından etkilendiklerini söylerken 0-3 yıl spor yaşına sahip sporcular yazılı basından çok az etkilendiklerini belirtmektedirler

ALİBAZ, A., GÜNDÜZ, N., ŞENTUNA, M., “Türkiyede Üst Düzey Taekwondo, Karate ve Kick-Boks Sporcularının Bu Spor Branşına Yönelmelerine Teşvik Eden Unsurlar, Yapma Nedenleri ve Geleceğe Yönelik Beklentileri”

- Spor yapma nedenleri arasında, iyi bir fiziki görünüme sahip olmak seçeneğine verilen cevaplar arasında spor yaşına göre anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,005$) ($T,0.05-46=0.033$). 10 yıl ve üstünde spor yaşına sahip sporcular spor yapma nedeni olarak iyi bir fiziki görünüme sahip olmanın kendileri için önemli olduğunu söylerken 0-3 yıl spor yaşına sahip sporcular fiziki görünüm için spor yapmadıklarını belirtmektedirler.
- Spor yapma nedenleri arasında, başarı kazanmaktan haz almak seçeneğine verilen cevaplar arasında spor yaşına göre anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,005$) ($T,0.05-46=0.002$). 0-3 yıllık spor yaşına sahip sporcular spor yapma nedeni olarak başarı kazanmaktan haz almanın kendileri için önemli olduğunu söylerken 4-6 yıl spor yaşına sahip sporcular başarı kazanmaktan haz almanın kendileri için önemli olmadığını belirtmektedirler.
- Yaptıkları spordan beklentileri arasında, maddi kazanç sağlamak seçeneğine verilen cevaplar arasında spor yaşına göre anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,005$) ($T,0.05-46=0.012$). 4-6 yıllık spor yaşına sahip sporcular spor yapma nedeni olarak maddi kazanç sağlamanın kendileri için önemli olduğunu söylerken 10 yıl ve üstündeki spor yaşına sahip sporcular maddi kazanç sağlamanın kendileri için önemli olmadığını belirtmektedirler.
- Yaptıkları spordan beklentileri arasında, üniversitelerin beden eğitimi ve spor yüksekokullarında eğitim görmek seçeneğine verilen cevaplar arasında spor yaşına göre anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,005$) ($T,0.05-46=0.04$). 10 yıl ve üstündeki spor yaşına sahip sporcular spor yapma nedeni olarak üniversitelerin beden eğitimi ve spor yüksekokullarında eğitim görmenin kendileri için önemli olduğunu söylerken, 0-3 yıl spor yaşına sahip sporcular üniversitelerin beden eğitimi ve spor yüksekokullarında eğitim görmenin kendileri için önemli olmadığını belirtmektedirler.
- Yaptıkları spordan beklentileri arasında, milli takıma seçilmek, milli olmak seçeneğine verilen cevaplar arasında spor yaşına göre anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,001$) ($T,0.05-46=0.001$). 7-9 yıl spor yaşına sahip sporcular spor yapma nedeni olarak milli takıma seçilmek, milli olmanın kendileri için önemli olduğunu söylerken, 4-6 yıl spor yaşına sahip sporcular milli takıma seçilmek, milli olmanın kendileri için önemli olmadığını belirtmektedirler.

Tablo.11:Sporcuların Öğrenim Durumlarına Göre Spora Teşvik, Yapma Nedeni ve Beklentilerin Karşılaştırılması (T testi)

	İlköğretim		Ortaöğretim		Ön lisans		Lisans		t	df	P
	X	ss	X	ss	X	ss	X	ss			
Ailenizin spora yönelmenizdeki etkisi	4,50	0,65	3,45	1,61	3,55	1,13	3,54	1,43	2,370	50	0,001
Antrenörün spora yönelmenizdeki etkisi	3,71	0,27	4,93	1,21	3,73	1,10	3,24	1,55	3,723	50	0,001
Taekwondo, Karate, Kick-boks sporunu sevmek	4,93	0,27	4,61	0,75	4,45	0,69	4,24	0,98	1,559	50	0,001
Stresle başa çıkabilmek	3,07	1,14	2,63	1,44	2,82	1,08	3,05	1,27	1,027	50	0,026
Sporun faydalarından haberdar olmak	4,43	0,85	3,58	1,27	3,09	0,83	3,49	1,26	2,319	50	0,014
Milli takıma seçilmek, milli olmak	4,93	0,27	4,63	1,30	3,64	1,63	4,35	1,25	0,841	50	0,017

$p<0,005$, $p<0,001$

- Spor yapmaya teşvik eden unsurlar arasında, ailenizin spora yönelmenizdeki etkisi seçeneğine verilen cevaplarda öğrenim durumlarına göre anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,001$). İlköğretim düzeyinde eğitim almış sporcular yaptıkları spora teşvik eden unsur olarak ailelerinin kendilerini spora teşvik ettiklerini belirtmektedirler. ($T,0.05-50=0.001$).
- Spor yapmaya teşvik eden unsurlar arasında, antrenörün spora yönelmenizdeki etkisi seçeneğine verilen cevaplarda öğrenim durumlarına göre anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,001$). Ortaöğretim düzeyinde eğitim almış sporcular yaptıkları spora teşvik eden unsur olarak antrenörlerinin kendilerini spora teşvik ettiklerini belirtmektedirler. ($T,0.05-50=0.001$).
- Spor yapma nedeni olarak, taekwondo, karate, kick-boks sporunu sevmek seçeneğine verilen cevaplarda öğrenim durumlarına göre anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,001$). İlköğretim düzeyinde eğitim almış sporcular spor yapma nedeni olarak branşlarını sevdiğileri için yaptıklarını belirtmektedirler. ($T,0.05-50=0.001$).

- Spor yapma nedeni olarak, stresle başa çıkabilmek seçeneğine verilen cevaplarda öğrenim durumlarına göre anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,005$). İlköğretim düzeyinde eğitim almış sporcular spor yapma nedeni olarak stresle başa çıkabilmek olduğunu belirtmektedirler. ($T,0.05-50=0.026$).
- Spor yapma nedeni olarak, sporun faydalarından haberdar olmak seçeneğine verilen cevaplarda öğrenim durumlarına göre anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,005$). İlköğretim düzeyinde eğitim almış sporcular spor yapma nedeni olarak stresle başa çıkabilmek olduğunu belirtmektedirler. ($T,0.05-50=0.014$).
- Yapılan spordan beklentiler arasında, milli takıma seçilmek, milli olmak seçeneğine verilen cevaplar arasında öğrenim durumlarına göre anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,005$). İlköğretim düzeyinde eğitim almış sporcular yaptıkları spordan beklenti olarak milli takıma seçilmenin ve milli olmanın önemli olduğunu belirtmektedirler. ($T,0.05-50=0.017$).

TARTIŞMA

Araştırma sonuçlarına göre; Taekwondo, Karate ve Kick-boks sporuna yönelmede teşvik eden unsurların başında, antrenör ve aile gelmektedir. En az teşvik eden unsur ise yazılı basının spora yönelmedeki etkisi olarak tespit edilmiştir.

Kılıçgil'in (4), yaptığı araştırmada, spora yönelmede sosyal çevre unsurlarından aile, en önemli etkiyi yapmaktadır. Daha sonra sırasıyla aile dışı yakın çevreden okul ortamının ve arkadaş grubunun spora yönelmede önemli katkısı vardır. "Sosyal çevreyi oluşturan unsurların hepsi aslında iç içedir ve birbirlerinden kesin çizgilerle ayrılmazlar" (4).

Sunay ve Saracaloğlu (5), tarafından yapılan araştırmada, lisanslı olarak spor yapan sporcuları spora teşvik eden unsurların başında, anne, baba ve yakın çevredeki ilgili spor branşı antrenörü gelmektedir. Yine aynı araştırmada televizyon kanalları ve basın yayın organları ise spora teşvik eden unsurların sonunda gelmektedir.

Bu araştırmanın sonucunu destekleyen başka çalışmalar da mevcuttur (4,6).

Araştırmamızda elde edilen bir diğer sonuç ise Taekwondo, Karate ve Kick-boks sporcularının bu spor branşları ile uğraşma nedeni olarak ilk sırada spor branşını sevmek ikinci olarak ise başarı kazanmaktan haz almak tespit edilmiştir. Araştırma bulguları Sunay ve Saracaloğlu ((5), tarafından yapılan araştırma sonuçları ile bu anlamda da benzerlik göstermiştir. Bu araştırmada da lisanslı spor yapan sporcuların spor yapma nedeni olarak, birinci sırada ilgili spor branşını sevmek ve ikinci olarak ise başarı kazanmaktan zevk almak olarak tespit edilmiştir.

Taekwondo, Karate ve Kick-boks sporcularının bu spor branşları ile uğraşma nedeni olarak en az belirtilen neden ise kolayca bir arkadaş gurubuna katılmak olarak tespit edilirken, maddi geliri arttırmak nedeni en son sırada yer almıştır.

Bu araştırmaya göre; Taekwondo, Karate ve Kick-Boks sporcularının bu spor branşlarından geleceğe yönelik beklentileri ise milli takıma seçilmek, milli olmak ve sağlıklı bir yaşam sürdürebilmek olarak tespit edilmiştir. Sporcu için milli olmak ve milli takıma seçilmek, onun maddi-manevi olarak kariyeri açısından ve yaptığı spordan beklentisi açısından oldukça önemlidir ve sporcunun ulaşabileceği en önemli hedeftir.

Yapılan çalışmalar daha kaliteli sporcu yetiştirilmesinde sporcunun görüş ve beklentilerinin dikkate alınması doğrultusundadır (4,7).

Araştırmada spor yapmaya teşvik eden unsurlar arasında milli olmayan sporcuların milli sporculara göre antrenörden daha fazla etkilendikleri belirtilmiştir.

Bireyin spora yönelmesinde ailenin en önemli etkisinin yanında sosyal çevrenin unsurlarından okul, arkadaş grubu, beden eğitimi öğretmeni ve kitle iletişim araçlarının katkısı çok büyüktür (4).

Spor yapma nedenleri arasında bayan sporcular ve milli olmayan sporcular belirtilen spor branşlarını daha fazla sevdiğini için yaptıklarını belirtmişlerdir. Bu tür vücut-vücuda mücadelenin ve kuvvetin ön planda olduğu bir branşın sevilmeden tercih edilemeyeceğinden kaynaklanabilir. Erkek sporcular ise belirtilen spor branşlarını daha çok boş zamanlarını değerlendirmek için yaptıklarını belirtmişlerdir. Spor insan hayatı için çok önemlidir ve farklı amaçlarla yapılır. Bu amaçlardan bir tanesi de daha iyi serbest zaman faaliyeti geçirmektir. Bu nedenle kişiler boş zamanı kendi özelliklerine uygun bir spor branşıyla geçirirler. Araştırmada yapılan sporda beklentilerde erkek sporcuların spordan beklentileri bayanlara göre daha fazla kazanç sağlamak, popüler olmak ve beden eğitimi ve spor yüksek okullarında eğitim görmeyen kendileri için önemli olduğu belirlenmiştir. Yapılan çalışmalar bu bulguları destekleyerek sporcuların daha fazla para ve statü kazanmak ve kazanılan sosyal statüyü spor alanında kullanmak istemeleri yönündedir (2,4).

Araştırmada, bayan sporcuların, erkek sporculara göre yapılan sporda en önemli beklentilerinin milli takımda olmak ve milli takıma seçilmek olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu bayan sporcunun severek yaptığı bir spordan milli takıma seçilmeyi ve spor geleceği açısından ulaşabileceği en önemli beklentilerden birisidir.

ALİBAZ, A., GÜNDÜZ, N., ŞENTUNA, M., “Türkiyede Üst Düzey Taekwondo, Karate ve Kick-Boks Sporcularının Bu Spor Branşına Yönelmelerine Teşvik Eden Unsurlar, Yapma Nedenleri ve Geleceğe Yönelik Beklentileri”

Araştırmada, milli sporcuların spordan en önemli beklentileri kazanç sağlamak, popüler olmak ve beden eğitimi ve spor yüksek okullarında eğitim görmektir. Bu da üst düzey performans sergileyen sporcunun manevi olarak tatmin olmayı isterken (başarı, tanınmak vb), maddi olarak da desteklenmek istemelerinden ve ayrıca eğitimlerini tamamlayarak akademik olarak kendilerini ve sporu geliştirmek istemelerinden kaynaklanabilir.

Araştırmada, spor yapmaya teşvik edenler nedenler arasında 10 yıl ve üzeri spor yaşı olan sporcuların yazılı basından daha fazla etkilendiği tespit edilmiştir. Bu bulgu ailenin ve antrenörün yönlendirilmesiyle spora başlayan sporcunun sporu tanıdıkça, uyguladıkça ve seyrettikçe yazılı basından etkilenmesinden kaynaklanabilir.

Spor yapma nedenleri arasında 10 yıl ve üzeri spor yaşı olan ve ilgili sporları yapan sporcuların iyi bir fiziki görünüme sahip olmak için 0-3 yıl spor yaşı olan sporcuların spor yapma nedeni ise başarı kazanmaktan haz aldıkları için yaptıklarını belirtmişlerdir. Bu bulgu sporcuların isteyerek ve severek başladıkları bir spor branşında öncelikle başarılı olduktan sonra mükemmel form tutarak iyi bir fiziki görünümü sahip olup korumak istemelerinden kaynaklanabilir.

Araştırmada sporcuların yaptıkları spordan beklentilerde, 4-6 yıl spor yaşına sahip sporcular için maddi kazanç sağlamanın daha önemli olduğu belirtilmiştir. Bu bulgu, sporcuların severek yönelindikleri bu branşları daha üst seviyede sürdürülebilmek için ekonomik olarak destek beklemelerinden kaynaklanabilir.

Araştırmada, yaptıkları spordan beklentileri arasında 10 yıl ve üzeri yıllık spor yaşı olan sporcuların üniversitelerin beden eğitimi ve spor yüksekokullarında eğitim görmelerinin kendileri için daha önemli olduğunu belirtmişlerdir. Bu bulgu sporda üst düzeye gelmiş bir sporcunun ileride eğitici olarak (antrenör, beden eğitimi öğretmeni) görev almak istemelerinden kaynaklanabilir.

Araştırmada, yaptıkları spordan beklentilerde, 7-9 yıllık spor yaşına sahip olan sporcuların milli olmanın ve milli takıma seçilmenin kendileri için daha önemli olduğunu belirtmişlerdir. Sporcular sporda belli bir tecrübe ve performans sonrasında milli takımda yer almayı kendilerine önemli bir hedef olarak görmekteyler (2,4,7).

Araştırmada spora teşvik eden unsurlarda, ilköğretim düzeyinde olan sporcunun ailesi tarafından spora yönlendirmeye etkisi yüksek olduğu tespit edilmiştir. Taekwondo, Karate, ve Kick-Boks gibi spor branşlarında başlama yaşı 6-8'dir (5). Dolayısıyla ilköğretimdeki bir çocuğun ailesinin ilgili spora yönlendirmede etkisi yüksektir ve bunu destekleyen çalışmalar mevcuttur(2,4,7).

Spora teşvik eden nedenlerde ortaöğretim düzeyinde antrenörün etkisinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Sporcunun spora yönelmesinde aileden sonra etkili olan kişi antrenördür (5). Sporcu ailenin teşvikiyle spora başlasa da üst düzeyde sporu sürdürmesinde antrenörün yönlendirme etkisi yüksektir.

Araştırmada, sporcuların spor yapma nedeni olarak ilgili spor branşını sevmek, sporun faydalarından haberdar olmak ve strestle başa çıkmak ilköğretim düzeyinde daha anlamlı çıkmıştır. Bu bulgu, sporcuların küçük yaşta severek ve isteyerek başladıkları bu sporlara antrenör ve aileleri tarafından bilinçlendirilmelerinden kaynaklanabilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma bulguları incelendiğinde şu sonuçlara varılmıştır.

1-Türkiye'de Taekwondo, Karate ve Kick-boks sporcularını, antrenörleri ve aileleri spora yönlendirmektedir. Ancak yazılı basın ve televizyon gibi geniş halk kitlelerine ulaşabilen basın yayın organlarının Taekwondo, Karate ve Kick-boks sporcularını bu branşlara yönelmedeki etkisi son derecede azdır. Yazılı basın ve televizyon programlarının bu branşlara daha fazla önem vermesi, futboldan başka spor dallarının da olduğu ve bu spor dallarında ülkemiz sporcularının yadsınamayacak başarılarla imza attıkları göz ardı edilmemelidir. Bu spor branşlarını tanıtıcı ve eğitici yayınlar yapılmalıdır. Ayrıca, sporcuların ilgili spor branşlarına yönelmelerine teşvik eden en önemli unsurun aile ve antrenör etkisi olduğu göz önüne alındığında; yapılacak olan eğitici ve öğretici programların etkisi ile ailelerin bu branşlar hakkında daha fazla bilgi sahibi olunması sağlayacaktır. Bu sayede hem mevcut sporculara daha fazla destek verebilme şansına sahip olunacak, hem de gelecek yıllarda bu spor branşlarına daha fazla talep doğması sağlanacaktır

2- Türkiye de üst düzeyde Taekwondo, Karate ve Kick-Boks sporcularının ilgili spor branşı ile uğraşma nedeni öncelikli olarak yaptıkları branşı sevmeleri ve başarı kazanmaktan haz almalarıdır. Bu sonuçtan yola çıkarak bu sporcuların en büyük motivasyon kaynağının teşvik edilmeleri ve başarılarının paylaşılması olacağı varsayılabilir. Bu bağlamda başarılı sporcuların topluma tanıtılarak bu sporcuların teşvik edilmesi sağlanmalıdır.

3- Türkiye de üst düzeyde Taekwondo, Karate ve Kick-Boks sporcularının geleceğe yönelik beklentileri milli takım sporcusu olmak, iyi bir fiziki görünüme sahip olmak ve sağlıklı bir yaşam sürdürülebilmek doğrultusundadır.

Yaptıkları spor branşını sevdikleri ve başarı kazanmaktan haz aldıkları için spor yapan Taekwondo, Karate ve Kick-Boks sporcularının ileriki yaşamlarında sağlıklı olabilmeleri için spor yaptıkları ve günlerinin önemli bir kısmının geçirdikleri spor tesislerinin ve kullanılan spor malzemelerinin sağlık şartlarına uygun olması gereklidir.

4- Sporcuların spora yönelmesinde büyük pay sahibi olan antrenörlerin sporda en önemli kriterin sporcunun sağlığı ve güvenliği olduğu ilkesini benimsemeleri gereklidir. Aynı zamanda antrenörlerin bu doğrultuda gerekli eğitim seviyesine ulaştırılması, sporcuların ileriki yaşamlarında sağlıklı bir yaşam sürebilmeleri için gereklidir. Bu konuda sporla ilgili tüm kamu, özel kurum ve kuruluşlara, ayrıca gerekli spor eğitimi almış tüm sporcu, antrenör, yönetici, beden eğitimi öğretmenlerine büyük görev düşmektedir.

5- Sporcuların yaptıkları spor branşından beklentilerinden belki de en önemlisi hayatlarını devam ettirebilmek için para kazanmaktır. Üst düzey sporcuların performanslarını arttırmak ve devam ettirebilmek için (beslenme vb) ekonomik olarak desteğe ihtiyaçları vardır. Bu nedenle sorumlu oldukları kulüpler tarafından desteklenmeleri sporcuların gelişimleri açısından ve dolayısıyla Türk sporuna atılacak yeni başarılar açısından oldukça önemlidir

KAYNAKLAR

1. **Erkal, M.** , Sosyolojik Açıdan Spor. Formül Matbaası, Filiz kitapevi,s.119,120, İstanbul, 1982.
2. **Sunay, H., Bayraktar, B.**, "The Factors Affecting Turkish Elite Men and Women Volleyball Players Starting Sports and Their Expectations", ICHPER-SD The TSSA 8th International Sports Science Congress, Antalya-Turkey, November 17-20, P040, 2004.
3. **Yalçınkaya, G.Z.**, Taekwondo, Hilal Matbaası Kol. Şti., s.32-34, İstanbul, 1986.
4. **Kılıçgil, E.**, Sosyal Çevre - Spor İlişkileri (Teori ve Elit Sporculara İlişkin Bir Uygulama), Bağırğan Yayımevi, s.27-67, 89-99, 139-140, 147, 153-157, Ankara, 1998.
5. **Sunay, H., Saracaloğlu A.S.**, "Türk Sporcusunun Spordan Beklentileri ile Spora Yönelten Unsurlar" Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt:1, Sayı:1, s.43-48, Eylül 2003.
6. **Aslan, F.M., Başaran, Z.**, Kocaeli Bölgesi İlköğretim Okullarında Okuyan Öğrencilerin Spora Yönelmelerinde Ailenin, Beden Eğitimi Öğretmeni ve Çevrenin Etkileri, 7. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, 27-29 Ekim, s.109, 2002.
7. **Kerkez, F., Kalkavan, A., Kerkez, F.**, Judo Yıldızlar 1. Lig Yarı Final Maçlarına Katılan Sporcuların Hedef, Beklenti ve Görüşlerinin Araştırılması, 7. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, 27-29 Kasım, s.83, 2002.